

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 901
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 30 juli 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Seine-Scheldeproject - Natuur- en rivierherstel Leie

De eerstvolgende jaren staan in het kader van de uitbouw van een Europees TEN-T-netwerk en zijn op Vlaams grondgebied zeer grote infrastructuurwerken gepland voor de realisatie van onder meer de Seine-Scheldeverbinding.

De door de Vlaamse overheid te ondernemen acties op het vlak van infrastructuurwerken, met inbegrip van het tijdschema, werden dwingend opgelegd in artikel 2.h)2. t/m 2.k) van het uitvoeringsbesluit 2019/1118 van de Europese Commissie van 27 juni 2019 betreffende het grensoverschrijdende Seine-Scheldeproject op de kernnetwerkcorridor Noordzee-Middellandse Zee en de Atlantische kernnetwerkcorridor.

Wat betreft het Leietraject dienen alle sluizen tussen Gent en Wervik tegen december 2021 te worden aangepast voor CEMT-klasse Vb en moet de vaarweg zelf worden opgewaardeerd tot CEMT-klasse Vb, waarbij de bruggen dienen verhoogd te worden voor de doorvaart van schepen met 3 lagen containers (op het afleidingskanaal van de Leie dient dit gerealiseerd te worden uiterlijk tegen december 2022; op de overige delen uiterlijk tegen december 2027).

Het hoeft geen betoog dat deze infrastructuurwerken, waarbij het Leietraject verder zal worden uitgegraven om de voor CEMT-klasse Vb en Va vereiste diepgang tussen 2,50 en 4,50 m te realiseren, een ingrijpende impact zal hebben op de waterhuishouding en de natuurwaarden in de Leievallei.

Vanuit zowel de natuurvereniging vzw Natuur.koepel, vzw Natuurpunt De Torenavalk als Natuurpunt (afdeling Tussen Leie en Schelde) bereiken ons echter alarmerende berichten dat de 'natte natuur' in de Leievallei nu al steeds meer onder druk komt te staan, alsook dat de administratie van de minister die gelast is met het natuurherstel in dit gebied, op overlegvergaderingen met deze natuurverenigingen onomwonden toegeeft dat zij niet over de financiële middelen beschikt om dergelijk herstel te realiseren. Dit type 'natte natuur' helpt echter om aan waterretentie te doen en speelt met andere woorden een essentiële rol in het watermanagement van de rivier en de strijd tegen de verdroging. Bijkomend probleem is dat de grondmobiliteit in het Leievalleigebied te laag is, waardoor het tot op heden door de Vlaamse overheid gehanteerde aankoopbeleid op vrijwillige basis voor de verwerving van grote aaneensluitende stukken natuur in deze vallei niet werkt.

In de beleidsnota 2019-2024 lezen wij echter dat gezonde en duurzame watersystemen in Vlaanderen voor de minister van primordiaal belang zijn, alsook dat het natuur- en rivierherstel van de Leie een van de speerpunten is in haar streven naar de uitbouw van robuuste Vlaamse open ruimte en in haar strijd tegen de klimaatverandering.

1. a) Welke concrete natuurtechnische ingrepen aan de oevers van de gekanaliseerde Leie en de oude Leiemeanders zullen tijdens deze legislatuur effectief worden uitgevoerd? Welk budget heeft de minister al toegewezen/zal zij hiervoor toewijzen aan haar administratie?
- b) Hoeveel ha grond zal er tijdens deze legislatuur in het Leievalleigebied effectief worden aangekocht door de Vlaamse overheid (rechtstreeks of onrechtstreeks via subsidiëring van natuurverenigingen) door middel van minnelijke aankoop of via onteigening met het oog op natuurherstel (graag een overzicht van het aantal ha geplande verwerving per projectgebied in de Leievallei, alsook de wijze van verwerving (minnelijk of onteigening))? Welk budget heeft de minister al toegewezen/zal zij hiervoor toewijzen aan haar administratie?
2. a) Op welke wijze zal de minister het al door haar geplande natuurherstel en de in 2006 door de Vlaamse Regering aangekondigde grondverwervingen in de Leievallei koppelen aan en afstemmen op de op stapel staande infrastructuurwerken die de Vlaamse minister van Mobiliteit dient uit te voeren in het kader van het Seine-Scheldeproject in deze valleiregio?
- b) Op welke manier zal de minister daarenboven, in samenspraak met de Vlaamse minister van Mobiliteit, de ecologische schade in de Leievallei die zal veroorzaakt worden door de infrastructuurwerken voor de realisatie van het Seine-Schelde TEN-T-project, compenseren? Welk budget heeft zij al toegewezen/zal zij aan haar administratie toewijzen voor de realisatie van deze compensatiemaatregelen?
- c) Heeft de minister omtrent de punten in deelvragen 2.a) en 2.b) al overleg gepleegd met de Vlaamse minister van Mobiliteit?

Zo ja, welke concrete afspraken werden er intussen tussen beide ministers al gemaakt?

Zo niet, is de minister van plan hiervoor een overlegmoment vast te leggen? Zo niet, waarom niet? Zo ja, wanneer?

ANTWOORD

op vraag nr. 901 van 30 juli 2020

van **CARMEN RYHEUL**

1. a. De natuurtechnische ingrepen aan de oevers van de gekanaliseerde Leie zullen door De Vlaamse Waterweg NV worden uitgevoerd als onderdeel van de algehele kalibrering op 4.500 ton (CEMT-klasse Vb) van de waterweg. In deze legislatuur zal vooral werk gemaakt worden van de kalibratie van het pand Deinze – Sint-Baafs-Vijve : hierbij zullen ongeveer 13,5 km van de in totaal 21 km nieuw aan te leggen oevers in dit pand op een natuurvriendelijke wijze worden ingericht (d.w.z. als dras- of plasberm of als lagune). De benodigde budgetten voor deze kalibratie, momenteel geraamd op 35,5 miljoen euro, maken deel uit van de globale programmering van het luik binnenvaart van Seine-Schelde en worden voorzien op de begroting van De Vlaamse Waterweg.
De natuurtechnische ingrepen aan de oude Leiemeanders worden zoveel als mogelijk meegenomen in de individuele inrichtingsplannen van de verschillende deelgebieden. De deelgebieden Bavikhove-Ooigembos en Neerhoek Ponthoek fase 1 staan hierbij momenteel als eerste op de planning. Zo worden in het inrichtingsplan van Neerhoek-Ponthoek reeds een aantal concrete natuurtechnische ingrepen aan de meander vooropgesteld: de oevers van de binnenbocht worden verbreed zodat een bredere rietkraag ontstaat, er zou een stuw komen om het niveau van de meander te regelen en water eventueel langer vast te houden.
- b. Deze legislatuur wordt ernaar gestreefd om minstens in de deelgebieden Bavikhove-Ooigembos en Neerhoek Ponthoek (fase 1) te kunnen overgaan tot effectieve realisatie van de beoogde natte natuur. Wanneer de hiertoe nog benodigde gronden – 60 ha in totaal (34 ha BO en 26 ha NP) – niet tijdig minnelijk kunnen verworven worden, kunnen de nodige onteigeningsprocedures worden opgestart.
Daarnaast zal ook verder worden ingezet op minnelijke verwerving van gronden binnen en buiten de overige deelgebieden. Het is hierbij op heden bijzonder moeilijk om per deelgebied een exact aantal hectaren voorop te stellen. Er wordt uiteraard ingezet op de meest prioritaire gebieden.
2. a. Het in de vraag aangehaalde natuurherstel enerzijds en de infrastructuurwerken anderzijds maken beide deel uit van het geïntegreerde plan Seine-Schelde voor de Leie-as, waarvoor de taakstelling en de coördinatiestructuur zijn vastgelegd in de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 december 2010.
Tussen de bij voornoemde beslissing betrokken entiteiten (De Vlaamse Waterweg NV, het Agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij) vindt op ambtelijk niveau voortdurend overleg en afstemming plaats in de Stuurgroep Seine-Schelde Leie-as.
- b. Alle deelprojecten van het Seine-Scheldeprogramma op de Leie-as, zowel van het luik Binnenvaart als van het luik Rivierherstel, dienen te voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving inzake het bekomen van de benodigde omgevingsvergunningen alvorens tot uitvoering over te gaan, inzonderheid ook voor wat betreft de MER-regelgeving en het voorzien van eventuele compensatiemaatregelen mocht dit nodig blijken.
- c. De realisatie van het luik "rivierherstel" is onlosmakelijk verbonden met het Seine-Schelde project. Aangezien hierbij verschillende entiteiten en beleidsdomeinen zijn

betrokken, is er overleg tussen de administraties enerzijds en de kabinetten van de minister van Omgeving en de minister van Mobiliteit.